

at saa vilde de sprænge Bankkomiteen, og de Herrer har vel senere set de Sammenstød, jeg havde med Vekslererne om Kurskæring og grove Provisioner paa udenlandske Papirer; jeg havde Ret, og jeg angreb ikke en eneste Mand, som ikke senere er blevet dømt eller har maattet betale for at slippe væk fra Hr. Rump. Jeg ønsker nu at sige en Gang for alle, at de Angreb, jeg har rettet, hverken har været rettede mod Klasse eller Race, men har været rettede mod Misbrug af økonomisk Magt; og saa længe jeg lever, vil jeg vedblive dermed; trods alle Forsætter kan jeg, hver Gang jeg ser det, ikke holde mig tilbage. Jeg blev angrebet meget stærkt af Storindustrien, medens jeg var i Norge; jeg fik tilsendt 100 Udklip, hvori man angreb mig paa usandfærdig Maade, ofte paa Punkter, som jeg mener angik min Ære. Det var hele den ejendommelige Kollektion, dette Rædselskabinet af nuværende og forhenværende Sekretærer og Redaktører og andre Sekretærer, som staar omkring Industrien, særlig omkring en bestemt Person; disse Mennesker, synes jeg, gik udenfor Grænsen for den Maade, hvorpaa man maa angribe en Mand, navnlig naar man staar i samme Parti som han. Jeg vilde aldrig have og har aldrig, saa længe jeg har staaet i et konservativt Parti, tilladt mig at angribe nogen Partifælle paa den Maade, for hvilken jeg er blevet udsat.

Angrebene begyndte, før jeg kom ind i Rigsdagen. Jeg vil bede de Herrer erindre, at jeg havde den Opgave — navnlig som Videnskabsmand — at skulle finde, hvilke Indtægtskilder der kunde være Tale om udenfor Indkomstkatten, naar Staten skal bruge mange Penge. Og der henviser jeg — fordi det er en almindelig Ting, og fordi jeg rent tilfældig nogle Gange har besøgt østrigske Fabrikker — til Cigaretmonopolet; jeg gennemgik alle mulige Monopoler og fandt, at kun meget faa Statsmonopoler egnede sig for Danmark, men blandt disse nævnedes jeg Cigaretmonopolet og Krudtmonopolet. Saa blev imidlertid Skytset indstillet mod mig, i alle mulige Blade, da jeg stillede mig, ikke blot i Aalborg, men overalt. Og bag disse Angreb stod ikke de Folk, der sagde, de stod der, men Lederen var en Mand, som var engageret, og bagved stod Mænd af Storindustrien. Hvor ringe og usle disse Angreb var, vil man se, naar man ved, at der nu kræves 220 Mill. Kr. i nye Skatter, medens man angreb mig som en Mand, der maa regnes til de rødeste Bolscheviker, fordi jeg foreslog et Cigaretmonopol, der vilde ind-

bringe 4 Mill. Kr. Ja, mine Herrer, naar man bærer sig saaledes ad, er man længere ude, end man bør være. Angrebene er senere fortsatte, ganske vist fra noget anden Side. Jeg er for nylig af en Mand ved Navn Jensen bleven kaldt en tysk Socialist i Anledning af, at jeg har sagt, hvad jeg atter vil staa ved, at Maalet for Freden ogsaa i det, der angaar os, er, at Uret skal slettes og ikke flyttes. Det er et Axiom, paa hvilken en fornuftig politisk Orden maa bygges. Naar man skal gøre et stort Arbejde i det offentlige Livs Tjeneste og arbejde meget, synes jeg dog, der maa være Grænser for, hvor langt Modkritikken har Lov at sætte ind paa Ting, man gør som kongelig Embedsmand.

Men jeg vil ærlig tilstaa: Jeg bliver ved, saa for saa vidt er det ligeegyldigt. Meget af den Vrede, der har været mod mig, skyldes ogsaa den Omstændighed, at en Del Mennesker indenfor den mest velhavende Del af Næringslivet, baade af den københavnske Industri og Handel, har troet, at de skulde være udenfor de almindelige Love, at ingen skulde have Lov til at kontrolere dem, ligesom de bliver saa vrede, naar nogen prøver paa at kritisere deres Virksomhed som offentlige Mænd. Husk paa, at største Delen af vor Handels og Industris Mænd har faaet en Del offentlige Arbejder at udføre og har været overordentlig, ja, vanvittig stolte deraf; hver Gang de gør Ting, som vel enhver ministeriel Embedsmand er vant til at gøre, har de ført det op, som om det var vidunderlige Ting. Nu maa ærede Medlemmer huske, at enhver stor Forretningsmand i Forvejen ofte er noget af en Autokrat paa sit Kontor. Dertil kommer, at de i denne Tid hyppigt er kommet ud af Ligevægt, dels paa Grund af Succesen — og det at have Held, mine Herrer, er ikke altid af det gode —, dels fordi de bliver saa meget rost. „Politiken“ har f. Eks. hveranden Dag rost en af disse udmærkede Mænd paa den nydeligste Maade. Jeg kan huske, at en af „Politiken“s Medarbejdere, Hr. Kristian Dahl, i et Ugeskrift skrev Artikler om „Landets Redningsmænd“, hvori vi fik en hel Række af vore ledende Rigsmænd fremført, og vi ved jo, at Herr Foss har sin egen Berømmelsestrompet, jeg tror, den hedder „Ugens Tilskuer“. Det er alt sammen meget godt, men det at have for mange Penge kan, naar man ikke er umaadelig kølig balanceret, let foranledige en Form for Cæsar-Vanvid, hvis jeg maa bruge Cæsars Navn i denne Forbindelse; det giver een Selvfølelse, og naar det bliver